

Debesuota, diena 70°, naktį 55.
Saulė teka 5:55, leidžiasi 8:13.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co. Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
RyMarket 1 - 6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. šeštadienis, Gegužio-May 26 d., 1973 m.

Kaina 15c

125

ASTRONAUTAI NUVEIKO GELBĖTI SKYLAB

MASKVA SIŪLĖ AMERIKAI BENDRAI VEIKTI PRIEŠ KOMUNISTINĘ KINIJĄ

WASHINGTONAS. — Aukštas vyriausybės pareigūnas pripažino, kad 1970 metais Sovietų Sąjunga pasiūlė Amerikai pasirašyti sutartį ir bendrai veikti prieš Kinijos "provokacinius veiksmus" ar kurios kitos atominės galybės grasinimus. Šį pasiūlymą išskėlė savo knygoje gerai informuotas žurnalistas John Newhouse, rašydamas apie strateginių ginklų apribojimo derybas Vienoje. Knyga vadinasi "Cold Dawn: The Story of SALT". Jis rašo, kad 1970 m. liepos mėn. 7 d. Vladimiras Semionovas, užsienio reikalų viceministeris, vadovavęs sovietų delegacijai SALT derybose, iškėlė Kinijos atominės grėsmės klausimą. Po trijų dienų, liepos 10 d. jis vėl tą klausimą formaliai pasiūlė svarstyti.

John Newhouse ilgą laiką dirbo senato užsienio reikalų komiteto štabe ir buvo gerai informuotas užsienio politikos klausimuose. Jis apie diplomatiją yra parašęs kelias knygas.

Autorius rašo, kad sovietai tuo metu labai bijojo Kinijos. Jie patyrė apie slaptus Kinijos planus ir pasirodymus pulti Sovietų Sąjungą, todėl siūlė Amerikai bendromis jėgomis Kinijos puolimą sustabdyti, o jei toks žygis būtų per vėlai, bendromis jėgomis Kiniją nubauti.

Amerikos vyriausybė į tą pasiūlymą rimtai nežiūrėjo, nes, nors jis aiškiai buvo nukreiptas prieš Kiniją, pasiūlymas galėjo sukelti įtarimus kitų dviejų atominių valstybių: Prancūzijos ir Britanijos. Washingtonas apie sovietų pasiūlymą tuoj paifornavo kitas NATO valstybes, kad jos pirmos nesužinotų apie rusų pasiūlymą Amerikai.

Valstybės departamentas atsisakė komentuoti šią knygą, aprašytą istoriškai, tačiau vienas aukštas pareigūnas pareiškė, kad sovietai išskėlė tą klausimą derybose dėl strateginių ginklų apribojimo. Amerikos delegacijai vadovavo Gerald Smith, kuris perdavė pasiūlymą valstybės departamentui. Vyriausybė rimtai nesužadėjo pasiūlymu ir todėl, kad sovietai pasirinko šitokį kanalą, per nusiginklavimo delegaciją, o ne per prezidento patarėją Kissingerį.

Maskvos pasiūlymo Amerikai paskelbimas sudarė Sovietų Sąjungai nepatogumų, nes Kinija jau seniai tvirtina, kad abi "supergalybės" bendrai veikia prieš Kiniją ir kitas pasaulio valstybes.

Apžiūrėjo vietas, kur bus Brežnevas

WASHINGTONAS. — Amerikoje lankėsi 35 asmenų sovietų delegacija, susidedanti iš diplomatu, saugumo agentų, ryšių specialistų. Jų uždavinys buvo parinkti Brežnevo kelionės maršrutą Amerikoje ir apsvaistinti jo vizito planus. Per penkis dienas sovietų grupė aplankė New Yorką, Houstoną, Detroitą ir San Clemente.

Delegacijai vadovavo Juri Cerniakov, užsienio reikalų ministerijos tarnautojas. Sovietai pagėdavo iš valstybės departamentu, kad Brežnevo vizito 90 nuosimčių būtų darbo posėdžiai ir tik 10% — pramogos ir poilsis. Nežinia dar ar Brežnevas lankysis New Yorke, kur gyvena daug žydų. Bijoma jų demonstracijų. Greičiausiai Brežnevi bus parodyti Detroito automobilų fabrikai, Houstono erdvės centras, Washingtono apylinkės. Šiaip jis daugiausia laiko praleis Baltuose Rūmuose, Camp

IŠ VISO PASAULIO

BUENOS AIRES. — For-do bendrovės nutarimą patenkinti Argentinos teroristų reikalavimą ir išleisti milijoną dolerių 22 greitosios pagalbos mašinoms, knygoms, vaistams ir maistui neturtinguose Argentinos rajonuose kritikuoja kitos amerikiečių įmonės. Kritikai lygina šitokį mokėjimą su Amerikos gangsterių reikalautais "apsaugos" pinigais, kuriuos turėdavo mokėti visos parduotuvės ir tavernos, kad jų gangsteriai nelieštų. Per paskutinius penkerius metus Argentinos kairieji teroristai surinko už pagrobtus įkaitus virš 15 milijonų dolerių.

WASHINGTONAS. — Elliot Richardson, išeidamas iš gynybos sekretoriaus vietos, įsakė karo laivynui užbaigti šaudymus Desecheo saloje, prie Puerto Rico. Karo laivai ir lėktuvai naudojo ir negyvenamą Monitos salą kaip taikinį ir bombų bei artilerijos sviedinių šaudyklą. Tie pratimai labai erzino gyventojus ir tapo santykių įtampimo priežastimi.

BEIRUTAS. — Libano susitarime su palestiniečiais draudžiama Palestinos pabėgėlių stovyklose laikyti sunkius, didelio kalibro, ginklus, kuriems nešioti ar vartoti reikia daugiau negu vieno žmogaus.

LAREDO. — Texas sieną su Meksika bandė pereiti 17 uniformuotų meksikiečių, vadovaujamų "kapitono". Jie muitininkams sakėsi ir rodė "dokumentus", kad jie yra Meksikos sportininkų — penkiakovos komanda, vykstanti į rungtynes Houstone. Paašikėjo, kad grupės nariai sumokėjo "kapitonui Ramon Chew po 190 dol., kad juos pervestų per sieną.

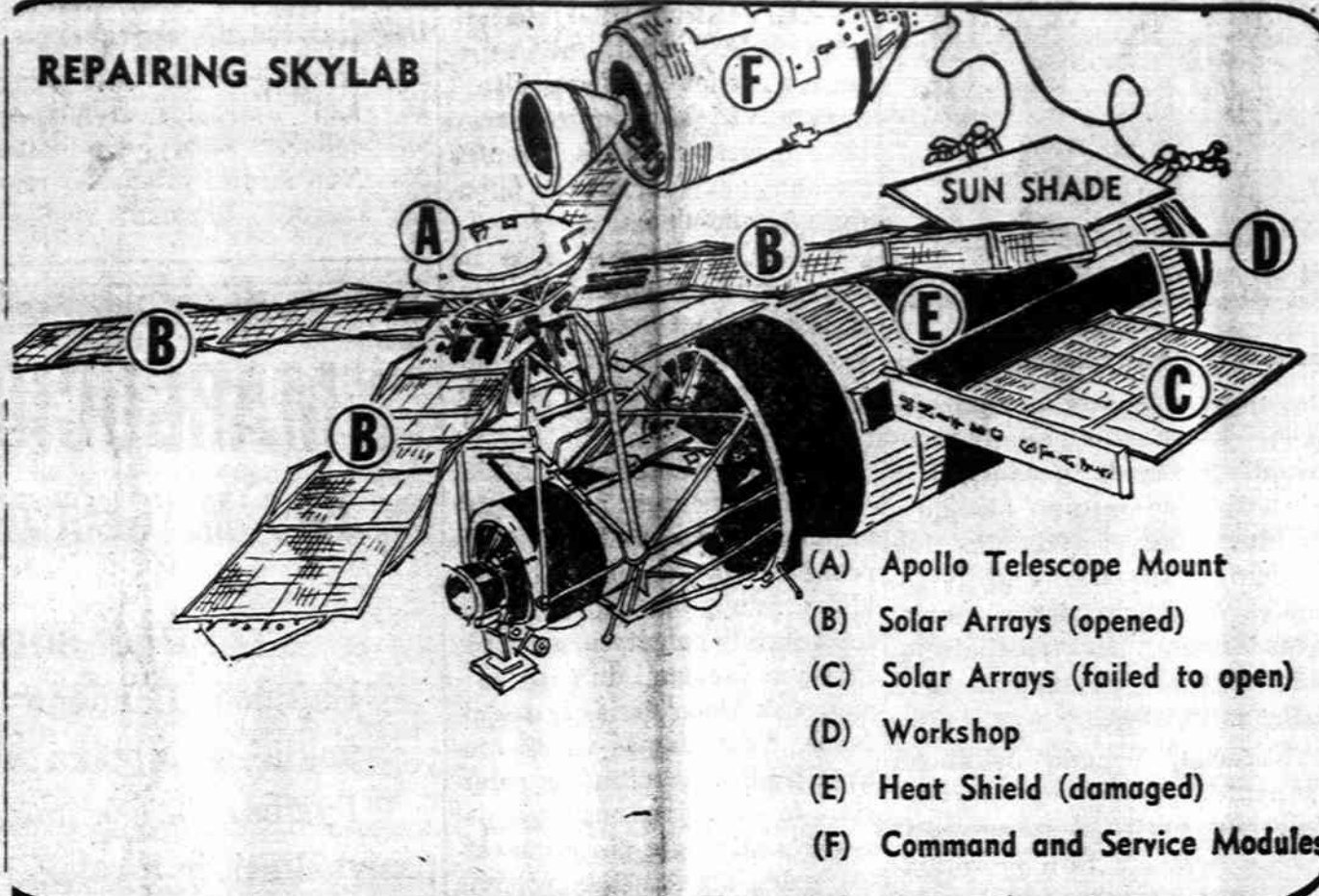
Šiandien Čikagoje prasideda devintasis Pasaulio Lietuvių Gydytojų suvažiavimas, kuris vyksta Sheraton viešbutyje.

Naujas Izraelio prezidentas

JERUZALĖ. — Izraelyje buvo inauguruotas ketvirtasis valstybės prezidentas Ephraim Katzir, gimęs Rusijoje ir anksčiau vadinęsis Kačalski. Izraelio istorijoje jis yra jauniausias prezidentas, tik 57 metų. Jo profesija — žinomas biochemikas. Savo kalboje prezidentas Katzir pareiškė, kol nebus taikos, Izraelis turės gyventi su vienoje rankoje arklui, o kitoje — kardui.

David ir prezidento Nixono "Vakarų Baltuose Rūmuose" San Clemente, Kalifornijoje.

REPAIRING SKYLAB

Skylab erdvės stoties piešinys. Dešinėje, viršų parodoma, kaip astronautai bandys pakeisti nuplėštą saulės spindulių izoliaciją — maršką, kuri nepraleistų saulės karštų spindulių.

AFRIKOS VIENYBĖS ORGANIZACIJA ŠVENČIA DEŠIMTIES METŲ SUKAKTĮ

ADDIS ABABA. — Afrikos Vienybės organizacija švenčia 10 metų sukaktį. Valstybių atstovų suvažiavime Etiopijoje dalyvauja 23 valstybių galvos ir kiti aukšti delegatai. Atsilankė ir Jungtinių Tautų sekretorius Valdeimas, dalyvauja Egipto prezidentas Sadatas, Ugandos — Aminas, Tanzanijos — Nyerere ir kt.

Etiopijos imperatorius Haile Selassie, atidarydamas suvažiavimą, pasiūlė Afrikos valstybėms steigti bendrą kariuomenę taikai prižiūrėti. Pagal jo planą, visos Afrikos valstybės, priklausiančios 41 nario organizacijai atsiųstų į tą kariuomenę po vieną dalinį. Kariuomenę prižiūrėtų organizacijos ministrų taryba. Kuriam nors nariui paprašius pagalbos, organizacija galėtų nukisiti kareivius, kurių apmokymas visose narių valstybėse būtų suvienodintas.

Tokia taikos kariuomenė galėtų pasinaudoti ir Jungtinės Tautos, jei reikėtų kur nors išlaikyti taiką, net ir ne Afrikoje.

Kai kurie suvažiavimo dalyviai jau kalba, kad tokia "taikos" kariuomenė būtų galima panaudoti prieš baltųjų vyriausybės Pietų Afrikoje ar Rodezijoje. Abejojama, ar atskiros valstybės pritaritų tokiai kariuomenės siuntimui pačių Afrikos valstybių, ginčams spręsti.

Suvažiavime atskirai bus valstybių galvų posėdžiai, kuriuose bus apžvelgtos Afrikos kontinento problemos.

Teis naujųjų fašistų vada

ROMA. — Italijos atstovų rūmai atšaukė parlamentarinį imunitetą Socialinio Judėjimo organizacijos vadui Giorgio Almirante. Dabar komunistai gali jį traukti teismo atsakomybėn pagal įstatymą, kuris uždraudė fašizmo atgaivinimą Italijoje.

Socialinis judėjimas Italijoje plačiai vadinamas naujųjų fašistų partija. Ji parlamente turi 55 atstovus. Paskutiniuose rinkimuose ši partija gavo apie 3 milijonus balsų. Jei prieš Almirante bus iškelta byla, jis gali gauti iki 10 metų kalėjimo, jei skundžiamas, kad jis tikrai organizavo fašistų judėjimą.

Prezidentas priėmė buvusius belaisvius

WASHINGTONAS. — Jau seniai prezidentas Nixonas neturėjo tokios entuziastingos klausytojų grupės, kaip buvę karo belaisviai ir jų žmonos. Prezidento kalba buvo pertraukta šiltu plojimu.

Prezidentas priėmė iš Hanojaus sugrįžusius karius ir jų žmonas, apie 1.200 asmenų. Savo kalboje jis tarp kitko pasakė, kad jau laikas sustoti darius herojus iš tokių asmenų, kurie vėgia slaptus dokumentus ir juos skelbia laikraščiuose. Prezidentas gynė slaptumo reikalingumą valstybės darbuose ir žadėjo ginti valstybės saugumą.

Priėmimo dalyvavo ir patarėjas Kissingeris, kuriam buvę belaisviai dėkojo, o žmonos bučiavo už jo įdėtą pastangas išsiterint belaisvių paleidimą. Belaisviai įsitikinę, kad tik prezidento Nixono politika Vietname išgelbėjo juos iš komunistų rankų.

Campora Argentinos prezidentas

BUENOS AIRES. — Argentinoje buvo inauguruotas peronistas prezidentas dr. Hector Campora. Jis pažadėjo savo kalboje vesti Argentina neutralumo, trečiojo pasaulio valstybių keliu, tarp kapitalizmo ir komunizmo.

Iškilmėse dalyvavo ir Kubos 30 žmonių delegacija su prezidentu Osvaldo Dorticos priekšaky. Nors Argentina su Kuba neturi diplomatinių santykių, peronistai pažadėjo valdžią paėmę juos užmegzti.

Stebėtojai pripažįsta, kad peronistas valdyti Argentina bus sunku. Jie patys yra gerokai susiskaldę ir varžosi dėl valdžios vietų. Nežinia ar Campora pavyks sujungti įvairias peronistų grupes. Kariuomenės vadai stovės netoli ir stebės civilių valdžios darbus. Jei jie pamatys, kad Campora krypsta per daug į kairę, jie vėl gali įvykdyti perversmą. Ypačingai karininkų įsikišimas gresia tuo atveju, jei sugrįžtų Peronas ir bandytų valdyti kraštą Campora rankomis.

ŠIANDIEN ASTRONAUTAI BANDYS ĮTAISYTI UZDANGĄ NUO SAULĖS

CAPE KENNEDY. — Vakar į erdves išvyko astronautai Conrad, Kerwin ir Weitz. Tai pirmas astronautų — mechanikų grupė, kurios kelionės tikslas pataisyti sugedusią erdvės stotį, kad būtų galima tęsti numatytus bandymus. Apollo laivas pasikėlė 8 val. ryto, Čikagos laiku. Į žemės orbitą erdvėlaivis pateko 150 mylių atstume nuo Skylab, įvairiais manevrais teko pasikelti į Skylab orbitą 172 mylios nuo žemės. Pirmiausia astronautų tikslas buvo apžiūrėti erdvės stotį Skylab iš lauko ir televizijos bangomis perduoti vaizdą į žemę.

Graikų admirolų sukilimas iširo

ATĖNAI. — Graikijos karinė vyriausybė paskelbė, kad sumti do atsargos admirolai: adm. Engolfopoulos, buvęs jūrų laivyno štabo viršininkas ir adm. Mineos. Be jų sumta 15 aktyvios tarnybos laivyno karininkų.

Vyriausybės informacijos valdininkas Stamatopoulos pavadino šį bandymą nuversti vyriausybę "operete", negabiu bandymu pagrobti tris karo laivus iš Skaramanga karinės bazės. Sukilėliai planavo išplaukti į atvira jūrą ir paskelbti vyriausybei ultimatumą. Sukilimo dalyviai, kaip susitarę, patys savo plano išsigando. Įgulsms įsakė likti laivoose, patys karininkai iš laivų sugrįžo į namus, laukdami, kad planas bus įvykdytas ir be jų. Valdžia juos namuose ir sumėmė.

Išdauzė britų ambasados langus

REYKJAVIKAS. — Islandijos sostinėje įvyko didelė demonstracija prieš Britaniją ir jos žvejus, kurie gaudo žuvis Islandijos teritoriniuose vandenyse, kurie nuo rugsėjo 1 d. praplėsti iki 50 mylių nuo kranto. Minia žmonių po mitingo puolė Britanijos ambasadą ir išdauzė langus. Mitingą sušaukė Islandijos darbo unijų federacija.

Pasakytose kalbose politikai kritikavo NATO sąjungą, kuri leidžia stipriai Britanijai vykdyti agresiją prieš silpną NATO narę — Islandiją. Britai savo žvejų saugoti atsiuntė prie Islandijos karo laivus.

Norvegijos vyriausybė kreipėsi į Britaniją ir Islandiją, kviesdama, Norvegijai tarpininkaujant, pradėti, kol neveli, rimtas derybas dėl žūklės teisių. Norvegija siūlo Islandijai netrukdyti žvejams, o Britanijai — atitraukti karo laivus. Tada būtų galima derėtis ramioje atmosferoje.

Kinijos delegacija atvyks į Londoną

PEKINAS. — Komunistinės Kinijos užsienio reikalų ministris Chi Peng Fei birželio 6 d. atvyks į Londoną derėtis su britų vyriausybe dėl Kinijos diplomatinių atstovybės atidarymo Hong Konge ir dėl kitų klausimų. Po to kinų delegacija vyks į Paryžių ir sustos Irane. Delegacijoje bus ir Mao Tse Tungo seserėčia.

Po kultūrinės revoliucijos Kinijos vyriausybė pradėjo plėsti diplomatinius kontaktus su viso pasaulio vyriausybėmis.

Praėjusi savaitė erdvės darbuotojams buvo labai įtempta. Reikėjo skubėti, nes Skylab, nuplyšus joms apsaugos nuo saulės izoliacijai, galėjo visai sugesti ir tapti netinkama numatytiems bandymams. Karštis galėjo sugadinti erdvės stotyje esančius aparatus, maistą, vaistus ir filmus. Teko skubiai suplanuoti, suprojektuoti nenumatytus laivo uždangalus, kurie padarytų pavėšį ir apsaugotų stotį nuo saulės karščio. Teko ne tik tuos uždangalus pagaminti, bet ir apmokyti astronautus, kaip juos įtaisyti. Apollo erdvėlaivis nušėvė 400 svarų naujo svorio — tris marškas, naujų filmų ir vaistų, kurie galėjo sugesti erdvės stotyje.

Daug darbo ir rūpesčių pareikalavo naujų daiktų įrankių, uždangalų ir kt. sudėjimas į Apollo erdvėlaivį. Čia svarbu turėti svorio centrą ir balansą, nes visi laivo kompiuteriai ir aparatai veikia automatiškai ir manevruoja laivą jam grįžtant į žemę. Svorio pasikeitimas, ypačingai nelygiai svorį išskirsčius, galėtų pasikeisti visų aparatų veikimas.

Dar nežinia, ką pamatys astronautai nuvykę į stotį. Jie vietoje nutars, pasitarę su specialistais žemėje, kurį metodą saulės spinduliams pridenkti panaudoti. Viena uždanga yra lyg didelė lietsargis. Jis bus iškištas per Skylab angą ir po to spyruoklės skėtis išskleis. Skėtis yra 24 pėdų pločio.

Kita uždanga yra lyg burės. Astronautai vežasi du 55 pėdų ilgumo stiebus, kurie yra susukami iš penkių pėdų ilgumo dalių. Ištiesus tuos stiebus iš erdvės stoties, ant jų su pervertais stiebu galuose snūriais užtraukiama burė, kuri sudarytų Skylab pavėšį.

Jei ištiesus uždangą temperatūra erdvės stotyje nukristų, kaip tikisi astronautai, jie pereitų į stotį ir pradėtų numatyti 28 dienų kelionę.

Dar vienas išbandytas metodas pridenkti laivą yra balionas, lyg oro pripūstas guminis laivas. Jis būtų iškištas per angą lauk ir tada pripūstas suspausto oro, sudarydamas keturkampę uždangą erdvėje. Kurį metodą astronautai pasirinko, bus nutarta vietoje. Šiandien jie turi uždangą uždėti.

Ši kelionė pabrėžia pagrindinį skirtumą tarp erdvės tyrinėjimų be įgulių ir bandymų su žmonėmis. Joks automatas negalėtų nukristi į erdvėje skriejančią laboratoriją ir ją išgelbėti. Žmonės tą gali. Atsiradus nenumatytiems aplinkybėms, naujiems faktams, jog aparatas negali atlikti tų darbų, kuriuos atlieka žmogus.

SOLINGEN. — Vakarų Vokietijoje du miestai turi merus moteris. Viena buvo išrinkta Solingene, kita Oberhausene.

LITUANISTINIŲ MOKSLŲ PABAIGTUVĖS

Aišku — Detroito. Bet galite pasiklausti ir ne detroitiečiai. Gegužės dvidešimtoji. Pirmą gražesnę dieną šalčiausioje ir šlapiausioje gegužėje. Temperatūra arti septyniadesimt. Dangus pridraikytas lengvų, ne lietaus, debesų. Saulė irgi retkarčiais nusišiepia. Vėjelis gaivus, pavasariškas. Tai gal todėl Lietuvių namuose su 125 vaikais ne kuo daugiau ir tėvų. Vis po vieną, tai tėvas, tai motina. Abu, poromis, tik kur ne kur susėdę.

Vienoje salėje greitomis improvizuota vaikų "mokslo" darbų parodėlė. Iš tikrųjų, kai po mokyklos užbaigtuvėms skirtų pamaldų šv. Antano bažnyčioje į čia suvažiuome, tai, mačiau, mokytojai ant stalų klijavo vaikų rašto darbus ir piešinius. Galėjai tris ir keturis kartus prie tos parodos stalių ir žiūrovams tarp kojų. O mokytojai lakstė paskui ir gerą pusvalandį niekaip jų sugaudyti nepajėgė.

Pirmuoju ant scenos ir prie mikrofono — LB Detroito Lituanistinės mokyklos vedėjas dr. Kęstutis Keblys. Žodis nei ilgas, nei trumpas, gal dviejų minučių. Pasakytas su erudicija su humoru ir su šilima. Šiam literatūros kritikui gali ne vienas ir labai žymus kalbėtojas pavydėti.

Paskui — LB švietimo vadovas, kaip dr. K. Keblys jį kviedamas vaikams paaiškino, "iš tolimosios Indijos", Jonas Kavaliūnas. Jis gyrė lietuviškai besimokančius vaikus. Dar labiau gyrė kiekvieną šeštadienį, bet iš toliausių apylinkių, mažuosius suvežančius tėvus. Ne tik suvežančius, bet ir pinigų

paremiančius, nes jei ne tėvų kišenė, LB niekaip lituanistinių mokyklų neišlaikytų (vėliau, regis, LB Detroito apyl. v-bos pirm. Jonas Urbonas paaiškino, jog mokslo metų biudžetas siekė \$10,000, o paramos gauta... apie 700 dol., tad tėvai turėjo sunėsti apie 93% reikiamos sumos). Jonas Kavaliūnas dar priminė, jog Detroito LB Lituanistinė m-la yra viena iš devynių didžiausių Amerikoje.

Aldona Milmantienė, pas mus labai daug nusipelnusi mokytoja, pristatė keturis pedagoginių kursų absolventus. Tie keturi, jau dr. K. Keblio anksčiau scenon pakviesti, buvo: Gintė Damašytė, Saulius Jankauskas, Kristina Mičiūnaitė ir Vida Skioitytė. Trys pirmieji — dar tebelanką vidurines mokyklas, kurias visi baigs tik už metų. Ketvirtoji — pirmojo kurso universiteto studentė. Visi jie dvejus metus stropiai lankė pedagoginius kursus, kuriuos įsteigė Kostas Jurgutis. A. Milmantienė pasakojosi, kad visi jos pristatomi jaunuoliai anksčiau tą pačią lit. m-lą baigė vienais penketkais, o pedagoginiuose kursuose irgi neblogiau mokėsi. Jie visi gavo diplomus, dovanas iš m-los vadovybės, LB apylinkės ir mokytojų. Sekantį rudenį jie įsijungs į mokomąjį personalą.

Širdis kaito tatau girdint. Ir kartu liūdo, kai už jų, atrodo, tuo tarpu naujo prieauglio nesimato, nes, su jais kartu pradėjo, kiti keturi neįstovė. O juk reikės, kad netrukus tokie, jaunučiai, užimtų senų, pavargusių mokytojų vietas. Vida Skioitytė keturių vardu padėjo už dovanas ir pažadėjo neapvilkti. Čia ponis E. man sūktelėjo: "Pa- rašyk, kad pedagoginius kursus

baigė visi ateitininkai". Vė, parašiau. Skautai, dabar jūs raskite keturius!...

Nustebino ir tėvus, ir nedai- nuojančius vaikus muzikos mokytojo Prano Zarankos choras. Iš šešių dainų, tik pirmoji, skirta Romo Kalantos garbei ir dainuota publikai sustojus, skambėjo labai nedrausiai. Paskui... kai jau pragydo tie vaikeliai, tai pragydo. Ir drausiai, ir garsiai, ir lietuviškus žodžius gražiai tardami. Ir visi kartu, ir keli solistai pamainomis įsiterpdami. Publika plojo, šaukė "vėlio" ir "bis". Plojo, mačiau, net išraudęs iš džiaugsmo, ir svečias p. J. Kavaliūnas. Baigus pasiūliau Pr. Zarankai tuojau, išrašęs iš džiaugsmo, ir svečias p. J. Kavaliūnas. Baigus pasiūliau Pr. Zarankai tuojau, išrašęs iš džiaugsmo, ir svečias p. J. Kavaliūnas. Baigus pasiūliau Pr. Zarankai tuojau, išrašęs iš džiaugsmo, ir svečias p. J. Kavaliūnas.

Aštuntojo skyriaus vedėja Galina Gobienė vadovavo aštunto- kų atsiveikimui. Pirmiausia, iš 14-kos aštuntąjį skyrių baigusių, 8 atliko meninę programėlę, šį kartą paskaitydami savo kūrybos (kitais metais skaitydavo žinomų rašytojų kūrinius, tad tik pasirodydavo, kad lietuviškai skaityti moka). Vieni skaitė savo eilėraščius, kiti prozinius ban- dymus. Keturiolikmečių kūry- boms, dargi lietuviškai, nė negal-

jo nustebinti. Jeigu ne vienos! Jeigu ne Taurus Zarankaitės. Buvo pasakyta, jog ji skaitys savo eilėraščių. Ar jos kūriny- "Atsiveikimas su namu" bu- vo proza, ar baltosios eilės, ar gal ir ritmas, ir rimus turėjo? Bet tai buvo poezija! Nebe Atei- čiai, o Aidams tinkama. Ir tai buvo skaitytoja, interpretoto- ja! Dievulėli, kvapo pritrūko- me beklausydami. Jeigu Taura neužmigs, jeigu ji nenutils, pa- minėsite mano žodį, auga nauja poetė.

Kai jau į sceną buvo sukviesti visi keturiolika, tai išdalino pažymėjimus. Tik šį kartą ne- vadino jų abiturientais ir ne- sakė, jog mokyklą baigė. Pa- vardė iššaukus, buvo ištariama: "Keliama (keliami) į devinta- jį skyrių..." Kad gi tas "keli- mas" išsipildytų! Šitaip "pakel- ti" buvo: Alvydas Alkevičius, Saulius Anušis, Kristina Janku- tė, Danutė Juzėnaitė, Virgilijus Kasputis, Eligijus Lelis, Vida Nakaitė, Ramona Pikūnaitė, Da- lia Rudytė, Stepa Solys, Loreta Šveraitė, Vytas Urba, Kristina Veselkaitė ir Taura Zarankaitė. E. Lelis, K. Veselkaitė ir T. Za- rankaitė lygiomis buvo paskelbti geriausiai baigusiais. Visi aš- tuntąjį baigusieji gavo po kny- gą, o trys geriausieji — dar ir po kitą.

Aštuntokėms pašokus Blez- dingelė, bloknotą padėjau į šalį. Dabar kiekvieno skyriaus auklė- tojas vedė savo geriausius mo- kinius į sceną, gyrė juos ir tai LB v-bos pirmininkui, tai m-los vedėjui gelbėsim, teikė dovanas. Nė vienas mokytojas neatvedė tik dviejų pirmųjų, bet visi sa- vo klasėje suradę po tris, ketu- sius, kiti penkius ir šešius ge- riausius, čia publikai didžiai juos gyrė ir premijoms pristatinėjo. Bet mūsų Bendruomenės vado- vai, mūsų lietuviško švietimo viršūnės, teturėjo pinigų tik dviem knygoms, tad visi kiti ge- riausieji tegavo... pagyrimo la- pus. Tegų juos velniai rauna, tuos lapus! Jau pernai, užper- nai dėl jų keikiau, niekas ma- no keiksmų, atrodo, neskaitė. Ateina toks pipiriukas į sceną, akelės gudrios ir šviesios, lietu- viškai neblogai supranta, o jam, už gerą mokymąsi, tie ponuliai... špygą. Atsiprašau, lapą! Visai kaip kolchoze, kaip kiaučių šėrė- jai ir paršelių nenugulėjai. Var- to, mačiau, tie mažutėliai lapus šiaip ir taip, susuka į dūdą ir duoda vienas kitam per galvą. Tikriausiai, nė vienas toks lapas nė apdovanotojo namučiu nepa- sieks. O gavę knygeles jomis tik retas retą bepleikia. Taigi, norime, kad vaikai pratintųsi lietuviškai skaityti, o skaitymui ir patiems lietuviškiausiems pa- kišame "garbės lapą". Ponai, gėdykitės! Neraudokite, netikė- sime, kad Amerikoje knygutėms nėra pinigų. Tik paprašykite Saulius, ar kurią kitą gyvą or- ganizaciją, mielai nupirks glėbį knygelių.

Dar buvo pora tautinių šokių ir pora uždromųjų kalbų, bet aš jų nebemačiau ir nebegirdė- jau. Lituanistinės mokyklos, dvidešimt ketvirtuosius naujų- jų ateivių eros Amerikoje me- tus užbaigiant, vis dėlto, yra nuostabus dalykas.

Vairių valčių mėgėjams tenka sužalti ir ge'okai sušlapti Amerikos greitose upėse.

nis būsiąs vienas iš šių: Polians- gis (gimęs 1917), Šeļepinas, Ščer- bickis, Kulakovas, Demisevas ir Maserovas (visi gimę 1918), Ra- diševas (1917), Dolgich (1924) ir Katuševas (1927). Dar esą galima į kandidatus įtraukti į Kapitanovą (1915), Mazurovą, Grišyną ir Antropovą (visi 1914 metų gimimo).

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITUS SKAITYTI NAUJIENAS

Tačiau iš jų visų prof. Brze- zinskis atrenka Žeļepiną, Kula- kovą, Demisevą, Dolgich ir Ka- tuševą.

Brežnevo įpėdinis?

Kolumbijos universiteto New Yorke komunizmo reikalų tyri- mo instituto direktorius Zbigniev Brzezinski, pripažintas ko- munizmo autoritetas, "New Leader" dvisavaitraštyje spekuliuo- ja, kas bus Brežnevo įpėdiniais?

Tokių, iš kurių toks įpėdi- nis bus išlukštentas, esame apie 25.

Didžioji dalis tų "didžiųjų" yra jau per seni, būtent, Podgor- ny, gimęs 1903 metais, Suslov 1902 m., Krilenko 1906, Selest 1906, Voronov 1910, Kunajev 1912, Ustinov 1908, Ponomarev 1905, Solomencev 1913, Peļse 1899, pats Brežnevas 1906 ir Ko- byginas 1904 metais. Įpėdinis būsiąs tikriausiai rusas. Visiškai surusintas ukrainietis ar baltarusis bus ministeris pirmi- ninkas ir grynas rusas — parti- jos šefas.

Tikriausiai Brežnevo įpėdi-

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptar- nauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mū- su apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norė- tume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

Frank Zogor
Frank Zogor, President

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4846 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

5%

Passbook Savings
All accounts com-
pounded daily —
paid quarterly

6%

2 Years Savings
Certificate
(Minimum \$5,000)

5%
PER ANNUM
PASSBOOK
ACCOUNTS

HIGH RATES

PAID QUARTERLY AT

BRIGHTON

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

HIGHEST RESERVES

4071 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632

TEL: LA 3-8248

(WEST OF CALIFORNIA AVE.)

6%
PER ANNUM
\$5000 or more
certificates
2 year min.

5 3/4%
PER ANNUM
\$1000 or more
certificates
1 year min.

5 1/2%
PER ANNUM
Investment
Bonus
certificates

Mes švenčiame 50 m. sukaktį
Mokame iki 6% Dividendus ir
dar auoame dovanų.

Universal SAVINGS

JEI PADESITE TAUPYMO SĄSKAITON \$100 ar daugiau, tai galėsite gauti 40 centų ir 4 stiklus.

JEI PADESITE \$500 ar daugiau, tai iš 40 dovanų galėsite pasirinkti padažo šildytu- vą, žvakių, patarnavimų lėkštę, dėžutę duonai, nerūdijamo plieno dubenį daržo- vėms maišyti, elektros laikrodį virtuvei ir daugelį kitų vertybių.

JEIGU PADESITE \$5,000 ar daugiau, tai iš 40 dovanų, galėsite pasirinkti rankinius ir stalo laikrodžius, dakrono antklodę, radiją, foto aparatą, šildomą lėkštę, spir- gintuvą, elektros keptuvą, Corning kavinuką ir daugelį kitų vertybių.

VIENAI SĄSKAITAI VIENA DOVANA.

DARBO VALANDOS: Pirmadienį, antradienį nuo 9 ryto iki 4 po pietų.
Ketvirtadienį nuo 9 iki 6 val. vak. Penktadienį nuo 9 iki 7 val.
vak., o šeštadienį nuo 9 ryto iki 1 po pietų. Trečiadieniais uždaryta.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

Philomena sako...

DOLERIAI TURI KOJAS, jie greit išeina ir nebegrįžta. Jūsų doleriams reikia vado, kad jie nepaklystų.

Jūs jiems patarnaukite, nuneškite į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę. Tenai jūsų doleriai bus saugioj vietoj ir augsti nuošimčiai auklės naują dolerių šeimą.

Jūs dirbate, tegul ir jūsų doleriai dirba. Jei norite įsigyti namą, turėti pakankamai lėšų vaikų mokslui ar senatvei, laikas dabar pradėti taupyti.

5%
Regular
Passbook
Account

5 1/4%
90 Day
Savings
Accounts

5 3/4%
\$1,000 or more Savings
Certificate
(1 to 2 years)

6%
\$5,000 or more
Savings
Certificate
(2 to 10 years)

CHICAGO ****
savings and loan association

6245 South Western Ave. 476-7575

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui
Ansamblių, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių,
nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money or-
derį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

NAUJIENAS
Lietuviai taip pat ir perdo-
mą ir progą mūsų tikrai per
NAUJIENAS

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608, Telephone MA 3-6100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months. Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicago ir priemiestiuose:	
metams \$22.00	
pusei metų \$12.00	
trims mėnesiams \$7.00	
vienam mėnesiui \$3.00	
Kitose JAV vietose:	
metams \$20.00	
pusei metų \$11.00	
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadienis — iki 12 val.	

Nauji rusų ir vokiečių susitarimai

Praeitą pirmą dieną Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministerijos rūmuose buvo pasirašytos kelios sutartys tarp Sovietų Sąjungos ir Vakarų Vokietijos federalinės respublikos. Pagrindinę ir bendrąją sutartį pasirašė Sovietų Sąjungos komunistų partijos pirmasis sekretorius Leonidas I. Brežnevas ir Vakarų Vokietijos kancleris Willy Brandtas. Antraeilės sutartys pasirašino rusų užsienio reikalų ministras Andrei Gromyka ir atitinkami vokiečių ministrai.

Pasitarimai šioms sutartims paruošti buvo pradėti prieš porą metų. Pasitarimai buvo labai lėti, dažnai jie buvo sąlygojami kitais susitarimais. Kancleris Brandtas, pav., nesutiko ratifikuoti pirmo susitarimo su Maskva, kol nebus išaiškintas, aptartas ir sutartas Berlyno statusas. Berlyne rusai buvo priversti padaryti kelias svarbias nuolaidas. Maskvos valdovai buvo įsitikinę, kad jie vienokiu ar kitokiu būdu pajėgūs atplėsti Berlyną iš vokiečių, bet jiems nepavyko. Šiandien Vakarų sąjungininkai garantuoja Vakarų Vokietijai dideles teises į Berlyną. Jeigu Berlynas būtų buvęs paliktas vieniems vokiečiams, tai rusai Vakarų Vokietiją būtų išstūmę iš Berlyno.

Kancleris Brandtas, informuodamas parlamentą apie naujai pasirašytus susitarimus su rusų komunistų partijos sekretorium, pabrėžė, kad Berlynas bus abiejų valstybių santykių rodyklis. Jeigu vokiečių turimos teisės Berlyne bus respektuojamos, tai santykiai su Vakarų Vokietija bus geri, bet jeigu vokiečių teisės Berlyne bus pažeistos, tai rusų ir vokiečių santykiai pablogės.

Vienas susitarimas įpareigoja abi puses padėti steigti naujus pramonės kompleksus Sovietų Sąjungoje. Šis susitarimas liečia atskirų pramonės šakų plėtimą ir dabar veikiančių pramonės šakų modernizavimą ir plėtimą. Visas bus taip sutvarkyta, kad pramonės kompleksų steigimas būtų abiem pusėm naudingas ir pelningas. Abi pusės pasižada bendradarbiauti, statant atskirų pramonės šakų įrengimus. Vietomis nėra tinkamų žaliavų. Vokiečiai ir šioje srityje pasižadėjo padėti rusams moderniomis priemonėmis padėti prieiti prie tų žaliavų.

Vakarų pasaulis pradžioje netikėjo, kai kancleris Brandt pareiškė, kad rusams pirmą eilę rūpi krašto pramonės sumoderninimas. Komunistų partijos centro komitetas, sovietinė valdžia ruošė įvairiausių planus krašto pramonę sumoderninti, bet iki šio metų nieko iš to neišėjo. Rusai buvo išsivežę pačias svarbiausias pramonės mašinas iš Rytų Vokietijos sričių. Tos mašinos kai-

navo milijonus dolerių. Stalinis tikėjosi pakelti rusų pramonę karo metu pagrobtais vokiečių mašinomis. Bet Stalinas apsiriko. Rusai nemokėjo vokiečių mašinų paleisti darban. Rusams trūko reikalingo igudimo ir, svarbiausia, pagrindinių pramonės darbo žinių.

Jeigu kurioje vietoje iš Vokietijos parvežtos mašinos ir pradėjo sukurti, jos nepaveiktų rusų pramonės. Praeitą karo metų vokiečių naudotos mašinos yra pasenusios. Vakarų Vokietija pasigamino modernių mašinų, vokiečiai sugalvojo naujų gamybos metodų. Dabartinės sovietų valdžia panorė pakelti sovietų pramonę. Brežnevas įsitikino, kad krašto gyventojų gyvenimo lygio jis negalės pakelti, jeigu negaus naujų mašinų. Tomis priemonėmis, kurias rusai iki šio metų vartojo, Rusijoje duonos nebus. Rusai pajėgs pagaminti pakankamai duonos karo ir politijos jėgoms išmaitinti, bet gyventojai ir toliau bus verčiami badauti. Brežnevas bijo, kad badu marinami gyventojai nepradėtų kelti balso ir reikalauti duonos, kaip jos pareikalavo Lenkijos uostų darbininkai.

Brežnevas bankete pabrėžė, kad bendradarbiavimas pramonės statyboje yra pats pagrindinis šių susitarimų tikslas. Sovietų valdžia yra pasiruošusi daryti visas nuolaidas, bet ji nori, kad vokiečiai apmokytų rusus dirbti keliose pramonės šakose. Rusai yra pasiruošę savo inžinierius paversti paprastais darbininkais, kad jie pramoktų vokiečių pramonės metodų dirbtuvėms statyti ir pajėgtų visą laiką laikyti besisukančias mašinas. Vokiečiai sutiko apmokyti rusus, bet jie reikalauja mokymo metu visiško paklusnumo. Vokiečiai išaiškino rusams, kodėl mašinas reikia kasdien tinkamai prižiūrėti, bet jie nori, kad rusai tos prižiūros tikrai pramoktų.

Brežnevas vokiečiams priminė, kad pagrindinis susitarimas buvo padarytas 1970 metų rugpjūčio 12 dieną, kai Brandtas pirmą kartą nuvažiavo į Maskvą, tris dienas kalbėjo su Brežnevu ir pasirašė susitarimą, draudžiantį vartoti jėgą dabartinėms sienoms keisti. Brežnevas, padėkojęs vokiečiams už vašingumą ir sutikimą toliau bendradarbiauti, pareiškė, kad naujai pasirašytos sutartys yra svarbios, bet patarė neužmiršti, jog visų naujų susitarimų ir aptarto bendro darbo pagrindas yra pirmasis Brandto ir jo paties susitarimas. Brežnevas įsitikinęs, kad pasizadėjimas nevartoti jėgos sienoms keisti labai daug prisideda prie šaltojo karo nuotaikų išblaškymo. Brandtas Brežnevui priminė, kad sienas vis dėlto nustatys taikos konferencija, o jos buvusieji ir dabartiniai sovietų vadai nebenori. Jie nori laikyti sovietų karo jėgų pagrobtais žemes ir išnaudoti tų kraštų pavergtus gyventojus.

Brandtas savo kalbos pabaigoje Brežnevui dar šitokią mintį garsiai pasakė:

„Kalbant apie mūsų valstybes, ponas generalinis sekretorius, tai per pastaruosius dvejus — trejus metus praktinis bendradarbiavimas žymiai padidėjo. Mes galime kalbėti apie intensyvesnius mainus ekonomikos, technikos ir kultūros srityse. Mūsų piliečiai laukia iš mūsų, kad būtų įgyvendinama tai, kas parengta, o ne neaiškūs planavimai; jie laukia stropaus darbo ir garbingų tikslų“.

Vokiečių kancleris gražiai priėmė atvykusią sovietų delegaciją, pasirašė su ja naujus susitarimus ir skaniai pavaišino, bet jis viso reikalą nevyniojo į medvilnę. Jis priminė rusams, kad Berlyną liečiantieji susitarimai privalo būti vykdomi, kad gyventojai turi turėti teisę laukti savo gimines, ir kad reikia baigti priekabių ieškojimus prie ankstyvesnių susitarimų. Vokiečiai nori atidaryti sieną Berlyne. Vokiečiai yra pasiruošę šį susitarimą vykdyti. Bet rusų kontroliuojami Rytų Vokietijos komu-

„TEISĖS AR SMURTO“ VERTE

P. Jonas Bertašius Naujienose nuo balandžio 17 iki balandžio 25 d. paskelbė „Teisė ar smurtas“ pavadinimu straipsnį, lyg ir mažesnio masto studiją. Ten palietė 1926 m. perversmą, daliną A. Voldemaro veiklą, Lietuvos pirmąją okupaciją, prezidento A. Smetonos pabėgimą ir kt.

Abu tuos įvykius teko ir man pergyventi ir stebėti iš labai arti. Perversmo metu tuometinio Vidaus Reikalų Ministerio Vl. Požėlos įsakymu buvau paskirtas geležinkelio policijos centro valdybos sekretoriumi. Okupacijos metu buvau Vilniaus Apygardos Teismo Karo prokuroro padėjėjas ir tuo metu ėjau prokuroro pareigas, nes mano viršininkas prokuroras Brazinskas Ministerių Kabineto nutarimu buvo paskirtas komisijos pirmininku „Raudonarmėčių grobimui“ aiškinti, kaip tada Sovietų vyriausybė mus kaltino ir kaip tik po paskutiniojo posėdžio prezidentūroje, jau gavus ultimatumą, turėjo skubiai perduoti bylą Teisingumo Ministeriui ir buvo išvykęs į Kauną. Manėme, kad negrįš. Tačiau po 7 dienų grįžo į pareigas. Suėjimo jis vienintelis išvengė, nors kiti du komisijos nariai bolševikų buvo suimti.

Bendrai tie visi įvykiai daugelį kartų buvo spaudoje gvildinti, pagaliau ir čia JAV Baltijos kraštų grobimui aiškinti Kongreso komisijos, vadinaimosios „Ch. Kersteno Komisija“, su kuria ir man du metu teko dirbti, buvo išnagrinėti visapusiškai ir užkorduoti atitinkamose Kongreso išleisiose knygos. Nevertėtų apie tai ir kalbėti... Šiuo savo rašinėliu neturiu tikslo polemizuoti.

Bet p. J. Bertašius straipsnyje yra netikslumų, klaidingai nupasakotų įvykių ir paliečių asmenys. Ateityje jis gali įnešti istorijon iškreipimų, tad labai trumpai noriu kai ką patikslinti, kur yra aiški klaida. Įspūdis gaunamas, kad p. J. Bertašius, mano geras pažįstamas, rašė paskubomis, netikrinamas faktų.

Eisime nuosekliai pagal jo straipsnį. Įsimine skyrių „Kurios partijos iniciatyva buvo

JONAS TALALAS

kartų susidurti su J. Tomkumi. Jis apgalvestavo perversmą ir jo pasekmes. J. Bertašius reikėjo bent žvilgtelti į Enciklopedijos XXXI tomą pusl. 302 — 303 pusl. Būtų tokių iškreipimų nepadaręs.

„Kun, dr. A. Maliauskui buvo pavesta vesti derybas su aviacijos karininkais maj. J. Tomkumi ir maj. Pr. Klimaičiu dėl aviacijos įjungimo į perversmo ruošimą“.

Idomu, nuo kurio laiko du majorai Tomkus ir Klimaitis pasidarė aviatoriais?

J. Tomkaus paskutinė karo tarnyba buvo Karo mokslo skyriaus viršininko pareigose ir į atsargą jis išėjo 1926 m. vasarą, prieš perversmą. Jis su V. Gri-galiūnu — Glovackiu redagavo „Tautos Valią“, kur nepaprastai puolė ir šmeižė tuometinę koalicinę vyriausybę, ypatingai prezidentą Gri-nių, ministerį pirmininką Slezevičių ir Vidaus R. Ministerį Vl. Požėlą.

Ryšys su tuo Kauno Apygardos Teismo Prokuroras J. By-las (pulk. tada buvo atėjęs iš Kariuomenės Teismo) surašė pagal spaudos įstatymą kaltinamąją išvadą, Kauno Apy-gardos Teismas patvirtino ir abu, Glovackis ir Tomkus, iki teismo buvo laikomi Kauno kalėjime. Tik perversmininkai juos išleisavo.

Vyriausiasis Tribūnolas turėjo geroai sukėti galybę, kaip teisiniai informuoti jų paleidimą iš kalėjimo, kada jie teisėtai teismo nutarimu ten buvo laikomi.

Man teko padėti redaguoti prokurorui J. Bylai „Vyriausio-jų Tribūnolų“ aiškinimus. Iš-ėjo du tomai su mano sudary-ta rodykle. Ten yra ir tas V. Tribūnolų sprendimas. Gal kas turėtų tuos leidinius, būtų gerai pažūrėti. Tarp kitko, dirbdamas teisme ir atlikin-damas teismo kandidato stažą, daugiausia buvau priskiriamas prie teismo tardytojų. J. Tom-kus tada dirbo Valstybės Kont-rolėje ir jo pastangomis buvo sukurta pašto ženklų afera, kurioje 12 metų s. d. kalėjimo buvo nuteistas Pašto Valdybos direktorius Adolfas Sruoga.. Buvau priskirtas padėti tą by-lą vesti teisėjui K. Kazlauskui ir tada asmeniškai teko daug

Man, Klimaitis Pr. paskuti-niuoju laiku išėjo į atsargą 1925 m. iš Šaulių Sąjungos. Tai su tokiais „aviatoriais“ tarėsi kun. Dr. Maliauskas. Pr. Klimaičio tikslu biografija pas-kelbta L. Enciklopedijos XII tome, 118 pusl. Galia, kad prie-telius Jonas nepasijodavo.

Toliau J. Bertašius skyriru-je „Kodėl Krik. Demokratai ėmėsi iniciatyvos perversmui ruošiti?“ autorius rašo: „Ta-čiau po 3-jų rinkimų susidarė nauja padėtis ir reikėjo gelbėti savo partijos prestižą, nes nau-juji vyriausybė (M. Slezevi-čiaus) buvo pasiūvusi iškelti ar jau buvo iškelusi Krikščio-nių demokratų bloko nariams bylas, kurie prieš tai buvo įsi-vėlę į pinigines avantiūras, kaip: amerikoniškų lašinių skutimas, Dr. Purickio sacharino byla...“

Kiek liečia Purickio bylą, čia ir vėl stamboka klaida ir iš-kreipta informacija. Be reika-lo Slezevičius dėl tokios infor-macijos turi kentėti.

Slezevičiaus vyriausybė pa-reigas perėmė ir oficialiai prad-ėjo eiti. 1926 m. birželio 14 d. Tą galėjo p. J. B. patikrinti iš Vyr. Zinių ir kitų šaltinių. Gi J. Purickio byla buvo galutina-i baigta Vyriausiam Tribūnole 1925 m. vasario 10 d.; taigi dar-prie Krikščionių d. valdžios, prieš 1 metus ir 3 mėn. Tai ko-kia galėjo būti kalba apie kė-limą seniai baigtos bylos?

Toliau skyriruje „Komunistų perversmo pavojaus klausimas“ p. J. B. rašo:

„Vokiečių okupacijos metu Stuthofe sėdėjusių kalinių tarpe buvo vienas iš Lietuvos kariuomenės pulkininkų (pavar-dės neminėsiu), lietuviams kaliniams prisipažino, kad per-versmo metu, jam dar esant leitenanto laipsnyje, buvęs pas-kirtas į Karo Lauko Teismą ir teismas neturėjęs absoliučiai kurios nors kaltinamosios me-džiagos tiems keturiems komu-nistams, bet jiems buvo įsakyt-a nuteisti sušaudyti, tai jie tą įsakymą ir išpildė.“

(Bus daugiau)

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

JONAS AUGUSTAITIS

Suveluotas atsakymas ir nepamatuotas pasiteisinimas

(Div. gen. Stasio Raštiko atsiminimų 3-sis tomas)

5

Sis ultimatumas reikalavo akredituoti diplomatinis atstovus Kaune ir Varšuvoje neveliau 1938 m. kovo mėn. 31 d., kurių uždavinys būsiąs sudaryti tarp Lietuvos ir Lenkijos normalius santykius:

a) Lietuvos pasiuntinys Berlyne, Dr. J. Šaulys, kovo mėn. 18 dieną 13 valandą, apsilankė pas Reicho Užsienio reikalų ministerį Ribbentrop'ą ir vyriausybės vardu pareiškė, kad Lietuvos vyriausybė priims atnaujintą santykių su Lenkija — priims ultimatumą. (Žiūr.: Akten zur Deutschen Auswertigen Politik, 1918 — 1945, Band V, Nr. 332 Aufzeichnung des Reichsaussenministers, Berlin, den 18 März 1938).

b) Tą pat dieną, kovo 18 d. 17 val. Ribbentrop'as, atsilankiusiam pas jį Lenkijos ambasadorių Berlyne Lipskiui, pranešė apie savo pasikalbėjimą su Dr. Šauliu, patarimą priimti Lenkijos ultimatumą ir pareiškė Lenkijos ambasadoriui „dass es den Litauern lediglich darauf ankomme, nach aussen hin das Gesicht zu behahren“ (kad lietuviams dabar tik apeina išlaikyti iškori-nį prestižą). Lipskis jam atsakė, kad Len-

kijos vyriausybė tikriausia bus palanki (konsiliar) ir kad jis šia prasme pranešęs Varšuvai. Be to Ribbentropas Lipskiui dar pareiškė, kad jie Reichas laiko šį reikalą sprendžiamos reikšmės (entschiedenen Wert) ir įspėjo Lipski jį pranešti iš anksto, jei Lenkijos vyriausybė imtųsi kurių nors veiksmų prieš Lietuvą; Lipskis pridėjo informuoti, prireikus ir nakties metu. (Žiūr. Akten... Band V, Nr. 334, Aufzeichnung d. Reichsaussenministers Berlin, den 18 März 1938, Ribbentrop).

c) Taigi: kovo 18 d. 13 val. vyriausybės vardu Šaulys pranešė Ribbentropui, kad Lietuva priims ultimatumą; kovo 18 d. 17 val. Ribbentropas tą šaukio pareiškimą (kiek sušvelninęs) pranešė Lenkijos ambasadoriui Lipskiui, kuris tuoj pridėjo pranešti Varšuvai. Reikiška, kovo mėn. 18 d. vakare (19 — 20 val.) Lenkija jau žinojo Lietuvos nusistatymą priimti ultimatumą.

Kovo mėn. 19 dieną Lietuvos vyriausybė, pirmą kartą, su kariuomenės vadovybe ir Seimo pirmininku, pirmininkaujant Prezidentui, „svarstė“ priimti ar atmes-ti Lenkijos ultimatumą. Taigi, jau po šaulio pranešimo Ribbentropui dieną prieš tai (kovo 18 d.; 13 val.) ir po Ribbentropo pranešimo apie tai Lipskiui ir Varšuvai — Raštiko ir Lozoraičio šūly-mais buvo nutarta ultimatumą priimti. At-mesti ultimatumą siūlė tik Zemės ūkio mi-nisteris Putvinskis.

Šitas posėdis buvo pavadintas „vaidini-mu“ ir tautos „apgandinėjimu“, kai prieš tai vyriausybės vardu Šaulys pranešė, kad Lietuva priims ultimatumą. Tai kam dar svarstyti, kad jau net svetimiems prane-s-ta apie jo priėmimą? Raštikis dalyvavęs tame posėdyje, (ir siūlęs priimti ultima-tumą) tokiu to posėdžio pavadinimu esąs begalo išsijudęs, nes jis niekad savo amžiu-j nėra nei vaidinęs nei „apgandinęs“ savo Tautos“ ir dėl to sušunka: „tai yra žei-dimas ir šmeižtas“ (Raštikis, pusl. 539, t. III). Jei, anot Raštikio, tokius veiksmus vadinti vaidinimu, apgandinėjimu, yra šmeižtas, tai gal geriau juos vadinti veid-maniyste, hypokrizija? Po to posėdžio tą ultimatumą svarstė Seimas, kovo 19-tą, 12 val. 55 min. ir jį, be jokių diskusijų ir pirstaravimų, taip pat priėmė. Iki vidur-nakčio apie tai pranešė Varšuvai. Ultima-tumo metu, tuometinis, ilgalaikis ministe-ris pirmininkas, Juozas Tūbelis, sirgo ir gydėsi šveicarijoje, jį pavadavo Susisieki-mo ministras Jokūbas Stanišauskis.

Man teko apie šį ultimatumą daug rašyti, apie eventualias išdavas jį atmetus, ir bendrai apie lietuvių — lenkų užkulisnius santykius ir to ultimatumo paruošimo ei-gą. Nei dalies tų raštų dėl jų ilgumo, čia negaliu pacituoti. Tenka patvirtinti, kad aš neatsisakau nei jotos ką esu parašęs, ne-žiūrįnt kuo Raštikis mane bevadintų. (Raš-tikis vis vartoja stipriuosius išsireiškimus, kai jam trūksta faktų). Pirmieji mano raš-

tai apie ultimatumą tilpo Naujienose“ 1957. I. 8. — I. 11 d., 7 — 10 at-karpose, 1957 VI. 8 — VI. 11; 1958. VI. 16 — VI. 18; A. Smetona ir veikla — 1966 — Čikaga; 1969. III. 13 — 1969. V. 5 — Lietu-vos — Lenkijos unija, jos pasekmės ir at-rūgos — kur buvo labai plačiai išdėstyta apie lietuvių — lenkų santykių vystimąsi, jų nutraukimą ir atstatymą, slaptaip paruošto ir slaptaip suderinto ultimatumo teksto, pri-imtino Lietuvai. Pirmūninis ultimatumo tekstas buvo daug griežtesnis, reikalaus- jās išbraukti iš 1938 m. konstitucijos Vil-nių — Lietuvos sostinę, tačiau Beckas gr-žes iš užsienio, kovo mėn. 1 d., pasimatęs su Hitleriu ir negavęs jo sutikimo, kad Len-kijos — Lietuvos karo metu, Reichas pa-siliks neutralus, ultimatumo tekstą sušvel-nino. Lozoraičio patikėtinis slaptose dery-bose su Becku buvo agronomas Kazys Na-rutavičius.

Raštikis rašo, kad kovo mėn. 17 d. Rib-bentrop'as buvo pasikvietęs „Dr. Šaulį ir pareiškė jam, kad Lietuva Vilniaus klaus-i-mą pralosis ir todėl jam reikia ne prie-sintis, bet eiti į normalius santykius su Lenkija“. Raštikis mėgsta tuos savo tvirtini-mus remti tais — Akten zur Deutschen Auswertigen Politik —, bet tokio doku-mentuose — Akten, — kad Ribbentropas išsikovė kovo 17 d. Šaulį ir jam padarė tuos Raštikio čia cituotus pareiškimus — visai nėra ir tokio pasikalbėjimo tikrai ne-buvo.

Šaulys pats atsilankė tik kovo 18 dieną, kaip minėta, padarė Ribbentropui tą pa-reiškimą (Dok. Nr. 334). Ir kitoje vietoje (pusl. 536) Raštikis duoda tokius doku-mentus, kurių visai nėra, pav. 1953 — 359, 361. Visai neabejotinai, jis jų neturi, ne-skaitė, paėmė iš lietuvių spaudos, kartais su klaidomis ir kartais patiekė visai neat-lintinkamus tekstus savo tvirtinimams įro-dyti.

Ir be to tenka paminėti, kad Reich'as niekad nebuvo susitaręs su Lenkija geruo-ju pasidalinti Lietuva, nes Ribbentrop'o užrašuose dėl Reicho politikos (Dok. Nr. 329) pasakyta: Vokietijos interesus yra išlaikyti tarp Lenkijos ir Lietuvos — status quo — nes:

a) Vokietija, po įjungimo Austrijos, kol kas turi intereso turėti ramią tarptauti-nę padėtį; ir

b) „hat Deutschland keine Interesse an der Einverleibung Litauens durch Polen, da hier mit Litauen als Kompensationsobjekt für eine Rückgabe des Korridors an Deutschland wegfallen wurde“ (Nėra Vo-kietijos interese, kad įjungti Lietuvą į Lenkiją, nes tada Lietuva atkristų, kaip kompensacijos objektas, Lenkijai už su-gražinimą Vokietijai koridorius). (Akten ... Nr. 329, 17 März 1938, Ribbentrop).

(Bus daugiau)

TELEF. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLAS LIGOS
2888 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

IR
DR. FANG C. LU
AKUBERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6469 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Antras ofisas —
8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, IL. TEL. 399-0500

Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei nestalipiecia skambinti 274-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPUMŲ TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMLOCK 4-5849
Resid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais nuo 1-5, trečiadieniais ir šeštadieniais susitarus.

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUBERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
4132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
valandos pagal susitarimą. Jei nestalipiecia, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCIŲNAITĖ

AKUBERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6182 So. KEDZIE AVE.
Telef. WA 5-2670.
Nestalipiecia — skambinti
471-0225.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2434 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet. Šeštadieniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus. Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2610 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS UŽBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2634 WEST 63rd STREET
Val. antradieniais nuo 1-4 po pietų, ketvirtadieniais nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5345

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-3 val. vak. Penktadieniais 10-12 ir nuo 2 iki 3 val. vak. Šeštadieniais ir trečiadieniais uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradieniais, trečiadieniais ir penktadieniais 8-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Resid. telefonai: GIBSON 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonais HE 4-2123. Jei nestalipiecia, tai telefonais GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojomis (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8, Šeštadieniais 9-11, 2856 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PProspect 6-5084

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

MONTREALIO NAUJIENOS

Pirmosios komunijos iškilminga šventė

Aušros parapijos bažnyčioje įvyko gegužės 13 d. sekmadienį 10 val. per lietuviškas mišias, kurias celebravo atvykęs sveičias vyskupas V. Brizgys, asistuojant klebonui J. Kubiliui ir St. Kulbiui S. J.

Dešimtis baltai išpuošusių žvangu mergaičių ir 6 berniukai su raudona rože rankose, vargonams grojant maršą ir Sesers Paulės lydimi, iškilmingai atžygiavo prie altoriaus ir priėmė pirmąją komuniją.

Chorui giedant iškilmingąjį Hendelio Aleliuja vyskupas sumteikė ir sutvirtinimo sakramentą 30-čiai vaikų ne tik montreališkiam, bet ir atvykusiems net iš Ottavos.

Motinos dienos minėjimas

Motinos Dienos minėjimas įvyko tą patį vakarą. Surodė

šeštadienines mokyklos mokiniai, dalyvaujant sveičiui vyskupui V. Brizgiui. Pradžioje bažnyčioje buvo mišios už gyvas sveičias vyskupas V. Brizgys, asistuojant klebonui J. Kubiliui ir St. Kulbiui S. J.

Dešimtis baltai išpuošusių žvangu mergaičių ir 6 berniukai su raudona rože rankose, vargonams grojant maršą ir Sesers Paulės lydimi, iškilmingai atžygiavo prie altoriaus ir priėmė pirmąją komuniją.

Chorui giedant iškilmingąjį Hendelio Aleliuja vyskupas sumteikė ir sutvirtinimo sakramentą 30-čiai vaikų ne tik montreališkiam, bet ir atvykusiems net iš Ottavos.

Motinos dienos minėjimas įvyko tą patį vakarą. Surodė

GRADINSKAS

"MAŽAS RADLIAS,
DIDELIS TONAS"

ANd. 9-6; pirm. ir ketv. 12-9.
Treč. ir sekm. uždaryta.
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ

GELĖS VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
gražiausias gėles ir vainikai antkapio papuošimui ir sezonines
kapams gėles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11-12 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Telef.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

AL. IR IGNAS

TAISOME
VISOKIUS AUTOMOBILIUS
Greitas ir sąžiningas darbas,
kaina nebrangi.
Telefonuoti 778-9523 — TEXACO
58-tos ir Western Avenue kampas

LIETUVIS

DAŽYTOJAS
4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)
Dato namus iš lauko ir iš vidaus.
Darbas garantuotas.
Nuo 2 iki 6 val. po pietų
skambinti YA 7-9107

D. M. S. I. M. K. U. S.

Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto daromi ir lūdziami vertimai,
pildomi pilietybes pareiškimai ir
kitoki biškai.

TERRA

Brangenybės, Leikrodžiai, Dovanos
visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapalis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8634

FORREST FIRES HURT
OUR FOREST FRIENDS
Our wildlife has no defense
against the careless use of fire.
So please follow Smoke's ABC's:
Always hold matches all solid.
Be sure to drown all embers,
air the ashes, and drowns
them again. Crush all
smokes desal out.
Please! Only you can
prevent forest fires

lestaudamas, kad dabar baigusių mokinių būsimieji vaikai neturės tokių gerų mokytojų kokius jie turėjo.

Vyskupas V. Brizgys įteikė diplomus, o Kličius Algis švietimo įgaliotinis dovanas knygomis baigusiesiems po 10-ties mokslo metų liuanistinę mokyklą šiems mokiniams:

Adamonytei Julijai, Montvilui Sigitui, Lukauskaitei Dalijai, Murauskui Gediminui, Povilaitytei Vilijai, Piečiaiui Rimui.

Tuo ir baigėsi iškilmingas aktas ir visos šios dienos gausios iškilmės. Mokinių tėvai užbairbai pavaišino visus svečius kavute ir tortais. E. Kardelienė

Kanados naujienos

Motinos Dienos minėjimas

EDMONTON, Alberta, Canada. — Š. m. gegužės mėn. 12 d., šeštadienio vakare Edmontono "Lietuvių Namuose" įvyko motinos dienos minėjimas. Oras patys laikė gražus, tik kiek vėsokas. Apie 20 val. salėje prisirinko nemažai lietuviško senimo ir jaunimo nuo senelių žilūčių ligi jaunuolių mažučiu. p. P. Gudjurgio nuopelnu devynios lietuviškos buvo paruoštos atlikti programai.

Susirinkimą atidarius Lidija Gudjurgytė sveikino motinas lietuvių ir anglių kalba, išskelbdama motinos reikšmę gyvenime. Ji kalbėjo su įsijautimu. Baigus kalbėti, gailios ašaros vilgino jos skaisčius — švelnų veidą. Po Lidijos Gudjurgytės kalbos — sveikinimo, devynios lietuviškos, pasipuošusios tautiniais rūbais, pianinu pritariant, padainavo: "Kaip aš greičiau lankoj viena", "Mane motulė barė", "Oi, kur buvai dieduk mano" ir "Eisim seselės namo". Dainoms nutilus tos pačios mergelės pašoko taut. šokių "Rugučiai" ir "Kalvelis". Programą atliko šalies lietuviškos: Dona Popikaitytė, Birutė Kasperavičiūtė, Lidija Gudjurgytė, Rūta Gudjurgytė, Daina Gudjurgytė, Lina Morris-Pilipavičiūtė, Rita Pilipavičiūtė, Irena Balutytė ir Vida Ziolytė. Šiame minėjime buvo ir svečių: p. Karpavičius su žmona iš Kalgario ir viena linksmą poną iš Vankuverio, kurios pavardės neteko sužinoti. Šia proga didelis ačiū programos atlikėjoms ir p. P. Gudjurgiui už jo įdėtą darbą ir rūpestį.

Programai pasibaigus buvo šokiai ir vaišės, kurias paruošė edmontonietės lietuviškos moterys. Senai nesimačiusiems buvo proga išsikalbėti. Apie vidurnaktį svečiai išsiskirstė.

Stasys Misiulis

PUSMEČIUI 60 DOLERIŲ

(10/20/5/5/UM)
Pensininkams automobilį
APDRAUDA
Amžius 62-80
J. BACEVICIUS 778-2233

AL. IR IGNAS

TAISOME
VISOKIUS AUTOMOBILIUS
Greitas ir sąžiningas darbas,
kaina nebrangi.
Telefonuoti 778-9523 — TEXACO
58-tos ir Western Avenue kampas

LIETUVIS

DAŽYTOJAS
4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)
Dato namus iš lauko ir iš vidaus.
Darbas garantuotas.
Nuo 2 iki 6 val. po pietų
skambinti YA 7-9107

D. M. S. I. M. K. U. S.

Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto daromi ir lūdziami vertimai,
pildomi pilietybes pareiškimai ir
kitoki biškai.

TERRA

Brangenybės, Leikrodžiai, Dovanos
visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapalis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8634

Mielam klubo nariui

A. A.
AUGUSTINUI DOČKUI
staiga mirus,
artinuosius bei gimines nuosirdžiai užjaučia

Chicago's Britanijos
Lietuvių klubas

A. A.

VINCENT KURILLA
Gyv. 3506 E. Monticito Ave., Phoenix, Arizona

Mirė 1973 m. gegužio mėn. 23 dieną, sulaukęs pusės amžiaus. Paliko nuiludę: žmona Violet, pagal tėvus Lėkis, 3 seserys — Lilian Kiosiarek, švogeris Frank, Gertrude DiPolo, švogeris Robert ir Antoinette Kruchas, švogeris Joseph, 3 broliai — Anthony, švogerka Clara, Jules, švogerka Carol, ir Edward, daug brolių ir seserų vaikų bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Sekmadienį, 6 val. vak. kinas bus pašarvotas Mažeika - Evans koplyčioje, 6843 So. Western Avenue.
Antradienį, gegužio 29 dieną 9:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Sv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Holy Sepulchre kapinėse.
Visi a. Vincent Kurilla giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojimo ir suteikti jam paskutinį patarimą ir atsiveikimą.

Nulindę lieka:
Žmona, seserys, broliai, giminės.
Laidotuvių Direktorai Mažeika - Evans. Tel. RE 7-8800.

Religijos persekiojimas okupuotoje Lietuvoje

Chicago Tribune praeito trečiadienio nr. yra įdėtas Amerikos Lietuvių Tarybos prezidento Dr. Kazio Bobelio toks laiškas:

Chicago. Gegužės 8 d. Tribune tilpės straipsnis teigia, kad Sovietų Sąjungoje nėra jokio religijos persekiojimo. Su tuo pareiškimu mes griežtai nesutinkame. Yra nesuskaitomai daug religijos persekiojimo pavyzdžių komunistų pavergtuose kraštuose. Dar praėjais metais 17,000 Lietuvos katalikų atsuntė Jungtinėms Tautoms peticiją dėl tikėjimo laisvės.

Jei kur nors religinei tikinčiųjų grupei leidimas buvo duotas, tarsi nereikia, kad duodama visiems. Religinės pamaldos yra varžomos ir dalyvaujantieji baudžiami.

Priimtas CTA planas

Illinojaus atstovų rūmų specialioji komisija 9 balsais prieš 0 priėmė masinio susisiekimo planą, kuriuo apimami visi šeši apskriviai — Cook, Du Page, Kane, Lake McHenry ir Will. Pagal šį planą CTA apimtų susisiekimą visame 6 apskrivių plote ir būtų finansuojamas iš valstybinės loterijos ir pirkimo mokesčių. Loterijos įstatymas atstovų rūmuose jau priimtas, dabar randasi senate.

Specialios komisijos priimtas planas perduotas atstovų rūmams, tuo planu CTA iš pusės cento pirkimo — pardavimo mokesčių gautų \$100 milijonų, iš "parkinimo" mokesčių \$15 milijonų ir iš loterijos \$30 milijonų.

— Eugenijus Žiurys išrinktas Connecticut valstijos Respublikonų partijos Tautinių Grupių tarybos pirmininku.

SUSIRINKIMŲ PRANESIMAI

— Lietuvių Žagarės Klubo narių susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužio 27 d. 1:00 val. popiet Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Visi nariai ir narys malonėkite dalyvauti, taip pat nepamirškite užsimokėti klubo nario mokesčius.
J. Keturakis, rašt.

— Žemaičių Kultūros klubo valdyba ir parengimų komisija rengia linksmą gegužinę — pikniką: gegužės mėn. 27 d. 1:00 val. po pietų Mrs. Key sode, priešais Lietuvių Tautines Kapines. Bus valgių ir gėrimų ir linksma Valilimo muzika šokiams. Veiks laimės sulynis. Nariai ir svečiai esate maloniai kviečiami su žemaičiais grynai ore pabendrauti. Visi laukiami.
Juozas Skeivys, klubo pirm.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

Nėbok pergalintis piktybės, Rom. 12:21.

Niekados neprivalome pasisavinti pikty metodų nei kalbėti pikty žodžiu. Taip daryti arba manyti, kad piktytoje irankiai ir jų vartojimas yra geresnis už frankius ir metodus mūsų Kapitono. reikiama mūsų pasidavimą priešui. Už pikty atsakyti pikty, už apkalbėjimą — apkalbėti, už kietus žodžius — atiduoti kietus žodžius, už apšmeižimą — apšmeižti, už persekiojimą — persekioti, už smūgi atkoti smūgiu, arba tam panašiai daryti, reikiama atkoti pikty pikty. Mums yra įsakta atmesti savo nupuoluosius prigimties daiktus, įdant sėkmingiau augintume naują prigimtį. Pasiduoti mūsiu priešui ir pavartoti vieną arba kitą iš jo išgalvotų metodų, reikiama, kad esame pikty nugalėti.

Kristus pasakė, kad jis įsteigė bažnyčią. Bažnyčių yra daug, bet ne kiekvienam aišku, kuri yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Kristaus bažnyčia. Visus kitus svarbius klausimus rasite ataskymus nedidėleje knygytėje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai gausite, jei parašysite tokiu adresu: F. Zavis, 3715 W. 66th St., Chicago, Illinois 60629

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6843 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MILANOJE VISTA
REPHONE: 7-8800 REpublic: 7-8800

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago's
Lietuvių
Laidotuvių
Direktoriu
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

**KONFIRMACIJA
TEVISKĖS BAZNYCIOJE**

Š. m. gegužės mėn. 27 d., 10 val. įvyks konfirmacijos pamaldos Teviskės bažnyčioje, 6641 S. Troy St. Bus konfirmuojami šie jaunuoliai: Arnoldas Balandis, Edith Jungblut, Raimondas St., Juodis, Alfonsas Jonas Kiršinkas, Jūras Benediktas Norėikis, Benas Arūnas Norėikis, Rita Helena Norėikaitė, Diana Marta Paulikaitė, Diana Plevelytė, Ona Miranda Stanaitytė, Angelika Milda Usvaldaitė ir Tomas Juozas Vieraitis. Giedos parapijos choras, vadovaujamas Jurgio Lampašio ir solo Aldona Buntinaitė, palydint smuiku Albertui Paulikaitiui ir pianinu Bronėi Variakojenei. Prie vargonų tarnaus Martynas Trakis. Konfirmaciją praves sen. kun. A. Trakis. Dalyvaus svečių ir iš kitų vietovių, kaip tai žinomas veikėjas Martynas Brakas iš S. Dakotos, inž. Vilius Stanaitis su šeima iš Toronto, Kristupas Kikutis su šeima iš Collinsvilles ir kiti. Visi kviečiami. T. S.

KAZYS MACKE-MACIUKAS

Real Estate brokeris, SLA 6-tos apskritys pirmininkas, veiks visuomeninių organizacijų narys, yra įtrauktas į Chicago miesto vyresniųjų piliečių garbės sąrašą. Macke dalyvaus mieste ruošiamose iškilmėse ir bus pagerbtas kartu su kitais miestui ir visuomenei pasidarbusiais gyven-tojais.

na apie 70 nuosimčių visos Amerikos pieno produkcijos — 828 milijonus tonų pieno vien 1971 metais.

**Pragyvenimas
pabrango 0.7%**

Darbo departamento Statistikos biuro žiniomis, pragyvenimo išlaidos Chicagoje ir visoje JAV pakilo dar 0.7 nuosimčių. Per pirmuosius tris mėnesius, kai prasidėjo prezidento Nixono ekonominės kontrolės trečioji fazė, pragyvenimo indeksas pašoko 9.2 nuosimčiais. Kainų indeksas Chicagoje pasiekė 129.9, tai reiškia, kad prekė 1967 metais kaštavusi \$10, dabar kaštuoja \$12.99. Paskutiniu metu vaisiai ir daržovės pabrango dar 5.4 nuosimčiais.

**US plieno darbininkai
didžiausi teršikai**

Aplinkos švaros kontrolės įstaigų paskelbtame raporte pabrėžiama, kad iš septynių didžiųjų plieno kompanijų JAV-bėse didžiausias teršikas tebėra US plieno fabrikai Gary, Indiana. "Gary fabrikai kiekvieną valandą paleidžia orą po daugiau kaip 22 tūkstančius svarų medžiagos dalelių (suodžių ir dulkių), tai yra dukart daugiau negu kuris kitas iš septynių tiriamųjų" — rašoma raporte.

Septynios didžiosios plieno kompanijos turi 47 plieno liejyklas ir visos kartu pagami-

TRUMPAI

— **Vytauto Didžiojo kuopos šauliai** ir šaulės renkasi uniformuoti Kapų Puošimo Dieną, 9 val. iš ryto, prie 111 St. ir Pulaski Ave., Sv. Kazimiero Lietuvių kapinėse. Po apeigų vykstama į Lietuvių Tautines kapines.

— **Amerikos Raudonasis Kryžius**, 43 E. Ohio St., orga-

**REAL ESTATE — OUT OF TOWN
Nuosavybės — kitor**

ST. PETERSBURG, FLORIDA
Jeigu domitės motelio, apartamento, verslo, žemės ar namo pirkimu St. Petersburg ar apylinkėse, Floridaje, kreipkitės informacijų į lietuvių
ISLAND REAL ESTATE
4506 GULF BOULEVARD,
ST. PETERSBURG BEACH, FLORIDA 33706
Telefonas Veronika Laima Jakušovas,
813 — 362-1441 Broker

**REAL ESTATE — OUT OF TOWN
Nuosavybės — kitor**

**HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia**
KEY PUNCH OPERATOR
• 6 MONTHS TO 1 YEAR EXPERIENCE.
HOURS: 8:15 A. M. TO 5:00 P. M.
MUST SPEAK GOOD ENGLISH
ARMSTRONG BROS. TOOL CO.
5200 W. ARMSTRONG (Near Central and Elston)
763-3333 — Ext. 30
An Equal Opportunity Employer

nizuoja nemokamus koncertus ligoninėse esantiems karo veteranams ir kitoms invalidų grupėms kviesdamas įvairius scenos meno talentus prisidėti savanoriškai ir nemokamai prie šios artimui pagelbos akcijos. Talentus bei grupes registruoja ir teikia informaciją tel. 467 — 5800, Ext. 213.

— **Chicago Parkų Distrikto** praneša, kad kai kurie paplūdimiai prie Michigan ežero bus atidaryti birželio 1 d. Visi paplūdimiai ir 115 plaukiojimo baseinų atidaromi birželio 19 d. Plaukytojų apsaugai yra treniruojami 850 gelbėtojų bei prižiūrėtojų. Išvengimui tragedijų reikia prisilaikyti sveikatingumo ir tinkamo elgesio taisyklių.

— **Pulk. Kazimieras Oksas** atlieka 2 savaitių pratimus Armijos rezervu Inžinerijos dalinių stovykloje, McCoy, Wis. Chicago griš sekančią savaitę.

— **Gintaro pasarvietėje**, Union Pier, Mich., ši savaitgalį įvyks LAS vietininkijos ir Seinių tarybos suvažiavimas.

— **Petrus Simanuskas**, Hartford Conn., vadovauja LKS "Ramovė" skyriui. Į valdybą išrinkti Antanas Mockus, Jonas Šimanskis, Stasys Vilinskas ir Jonas Žilyas.

— **Nepamirškite!** Margučio gegužinė - piknikas rengiamas pirmadienį (Memorial Day) Bučo sodyboje, Willow Springs, Ill. Dainuos Londono mergaičių kvartetas. Bus šokiai. Veiks bufetai. Pasibaigus iškilmėms kapinėse, visi kviečiami atvykti į gegužinę.

— **Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjungos** narių dailės paroda atidaroma ši šeštadienį, gegužės 26 dieną 7 val. vakaro Lietuvių Tautiniuose namuose, 6422 So. Kedzie Ave. Visi kviečiami atsilankyti. Paroda bus atdara kasdien nuo 6 val. iki 10 val. vakaro.

— **Tuoju po pamaldų Sv. Kazimiero Lietuvių kapinėse** Kapų Puošimo Dieną įvyks įspūdingos mirusiųjų prisiminimo apeigos prie steigėjų paminklo. Ekuimeninėje programoje dvasiško malda, pasauliečio žodis, padėjimas vainiko ir bendros giesmės. Vytauto Didžiojo šaulių kuopa budės garbės sargyboje. Bendruomenės Komitetas ir Sklypų Savininkų Draugija kviečia visus šiose iškilmėse dalyvauti. (Pr.)

TONY POWELL
(Povilonis)
REAL ESTATE BROKER
2749 West 63rd Street
CHICAGO, ILL. 60629
434-3400 or 735-1968

**HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia**

PAYROLL - ACCOUNTING CLERK
EXPERIENCED
LIBERAL COMPANY BENEFITS.
HOURS: 8:15 A. M. TO 5:00 P. M.
MUST SPEAK GOOD ENGLISH
ARMSTRONG BROS. TOOL CO.
5200 W. ARMSTRONG (Near Central and Elston)
763-3333 — Ext. 30
An Equal Opportunity Employer

WANTED RESPONSIBLE
Experienced Mother's helper for 15 month old boy. Near North. Come and go.
943-7978

LIVE IN HOUSEKEEPER & COOK
for 2 adults in 1 story modern house. Own room with TV & good salary. References.
Must speak some English.
Call 835-4144

SEWING MACHINE OPERATORS
Experience preferred.
Apply in person.
BERKLEY FASHIONS INC.
4424 No. CLARK

SECRETARY
Executive requires experienced well groomed and intelligent secretary with good shorthand and typing skills. Good salary and benefits.
MR. PIERSALL
1132 W. BLACKHAWK
944-5650

GAL FRIDAY PETERSON AND CALIFORNIA
Position available for one who likes variety and has average S. H. and good typing skills.
Many company benefits.
AN 3-5414

SECRETARY
We need a young aggressive girl that can handle the total responsibility of a small office.
CALL UNITED
472-5111

MAID
To live in beautiful Highland Park home. Off Monday — Tuesday. References. Good Salary. Call weekdays 9 to 5 p. m. 372-2400

SECRETARY
To assist engineering manager. A responsible person able to type and take shorthand. Excellent opportunity to grow with established switch manufacturer. Liberal company benefits.
Near North Ave. and Damen.
CHICAGO SWITCH INC.
TONY CAPUA 489-5500

SEWING MACHINE OPERATORS AND HAND SEWERS
For light delicate work. Full time. Convenient Loop location.
332-1502

SECRETARY
Int'l Communication Co. seeks exp. Sec'y with good typing and shorthand. This is a permanent Position. In Loop office.
782-6934

**HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių**

KEY PUNCH PERMANENT POSITION
for experienced O29 operator, good starting salary and fringe benefits, including profit sharing.
Subsidiary of Major corp.
Loop location.
CALL
641-1210
Mr. ELSEN

LEARN REAL ESTATE!
There are Real Estate brokers who have part & full time openings for inexperienced sales people. We can show you how to find them. If you are a beginner, write for information on a free real estate salesman's referral service.
ILLINOIS STATE MLS
Dept. N
7063 WEST BELMONT
CHICAGO, ILL. 60634
Phone 622-9770

**HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia**
KEY PUNCH OPERATOR
• 6 MONTHS TO 1 YEAR EXPERIENCE.
HOURS: 8:15 A. M. TO 5:00 P. M.
MUST SPEAK GOOD ENGLISH
ARMSTRONG BROS. TOOL CO.
5200 W. ARMSTRONG (Near Central and Elston)
763-3333 — Ext. 30
An Equal Opportunity Employer

RESIN PLANT SHIFT FOREMAN
Career position in Chicago area available to resin shift foreman or experienced resin kettle operator. Must have experience in closed kettle flow or solvent type cooking procedure. Supervisory experience preferred. Major national company, excellent salary and fringe benefits.
For appointment call:
J. J. ELSEN
STANDARD T CHEMICAL CO., INC.
(312) 641-1210
An Equal Opportunity Employer

SET-UP MAN
EXPERIENCED FOR WIRE SHOP.
Set up electro spot welders plus experience in jig making. Also work cutting machines.
APPLY IN PERSON
SUPREME WIRE PRODUCTS
324 EAST 23rd ST.
CHICAGO, ILL.

WOODWORKERS
• BAND SAWYER
• MACHINE SANDER
• TRIM SAWYER
All Benefits.
GLOBE CABINET CO., INC.
315 No. RAGINE

SHEET METAL FABRICATORS
Must be skilled in
• Press Brake • Shear
• Scale Gauging Press Operations.
Able to do own Set-Up.
APPLY IN PERSON
TNT MFG. CO.
431 North Wolf Rd.
WHEELING

PLANT MAINTENANCE MAN
Experienced. Able to diagnose and repair electrical, mechanical, etc. 5 1/2 day week. — Company paid benefits. — Excellent pay.
Contact Mr. MAGID: 528-3000
DREBLAN PAINT CO.
3729 WEST 49th STREET

PERSONAL Asmenu teiko
ESU PENSIVINKAS, atvažiavęs iš kitos valstijos. Noriu surasti gyvenimo draugę apie 65-70 metų amžiaus. Kuriai taip pat nusibodu vienai gyventi, prašau rašyti: **NAUJIENOS**, Box 189, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

WANTED TO RENT
leiko butų
BRIDGEPORTE
Tarp 32-ros ir 37-tos, tarp Emerald ir Lowe, našlei bus vaikų reikalingas 4 arba 5 kambarių butas be baldų. Turu gazoni šildymo pečių. Skambinti nuo 1-mos iki 5 val.
LA 3-2736

BUSINESS CHANCES
Biznio Proges
CATERING, TAVERN
2 HALLS, 5 RM. APT.
Brick building. Choice corner 4458 S. Fairfield. Good business. Good terms or contract.
247-4184 or AV 3-0223

RENTING IN GENERAL
Nuomos
MARQUETTE PARKO geroje vietoje suaugusiems išnuomojamas 6 kambarių butas. Pamatyti galima susitarus tokiu telefonu: GR 6-6497.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MENOŠIAIS IŠSIMOKEJIMAIS DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
VISŲ RUSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMŲ? SUSISIEKITE SU CONNIE DAGYS FIRESIDE REALTY —
Tel. 585-2064
Čia būsite užtikrintai sąžiningai aptarnauti.

MŪRINIS 3 BUTAI
— 2 po 6 ir vienas 4 kambarių. Centralinis šildymas. 30 pėdų sklypas. 2 auto garažas. Dideli butai. Modernūs įrenginiai. Geriausioj Brighton Parko vietoje.
\$36,500.

SIMAITIS REALTY
2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)
Tel. 436-7878

GEROJ VIETOJ
parduodamas geras, gerai užlaikomas kampinis mūro namas, 4341 Archer Avenue, LA 3-4961. Vyrui mirus, našle priversta greitai ir pigiai parduoti. Norėtu, kad lietuvis ši namą įsigytų, duotų morgiūtį.
NAMAS JŪSŲ LAIMEI
St. Symphoroza parapijoje štai yra nuosavybė, kuria reikalinga verta parduoti už bergeno kainą. Labai gražus 5 1/2 kambarių mūrinis su 3 patraukliais miegamaisiais, 2 mašinu garažu ir uždengtu patio. Visas namas yra su centriniu oro vėsinimu. Labai gera vieta į šiaurę nuo 63-tos ir už kelių bloku į vakarus nuo Austin Ave. Paimkite teiktai gerą bargeną. Skambinkite stebukladariui Skambinkite MICHAELS dabar. Kalbame lietuviškai.
254-8500

BRIGHTON PARKE
Parduodamas mūrinis namas, 2 po 6 ir garažas. 4239 So. Rockwell Street. Skambinti vakare po 6 val. 842-1455.

NEAR 58th & WASHTENAW
6 room, 3 bedroom, 1 1/2 bath, enclosed porch, full basement, gas hot water heat, 2 1/2 car garage, 220 wiring. Only \$22,000.
Call CHARLIE 785-8200.

BY OWNER
2-Flat Brick, 2-5's. Enclosed porches. 2-car garage. Northwest. OPEN HOUSE SUNDAY AND MONDAY 1:30 TO 5 P. M. 227-3588

LIUKSUSINIS 10 metų mūro bung.
3 miegami kamb., pilnas daiktynas, puošniai įrengtas beismantas ir garažas. Randasi arti Western ir 67th St. Našle savininkė priversta parduoti tik už \$24,500.
2 BUTŲ 10 metų mūro namas, 3 miegami kamb., įrengtas beismantas ir garažas. Randasi arti 55th ir California. Prasma kaina \$49,500.
MARQUETTE PARKE, 14 metų mūro namas, 2 butai ir 2 biuznių patalpos, garažas ir automobiliams pastatyti kiemas. Pensivinkas parduoda už nužemintą kainą, arba priims į mainus rezidenciją, sklypa ar rezortą. Dėl platesnių informacijų kreipkitės pas:
K. J. MACKE-MACIUKAS
2549 WEST 71st STREET
Tel. PR 6-3140

SVAJONIŲ GRAŽUMO
Labai didelis 5 1/2 didelių kambarių labai iškilios konstrukcijos mūras su 3 patogiausio didumo miegamaisiais ir 1 1/2 pilno dydžio vonios kambariais, labai erdvia virtuve su patogiu valgomuoju ir imonuotomis virimo bei kepimo krosnimis. Visas namas yra su centriniu oro vėsinimu, 2 mašinu aluminijaus garažas. Gera vieta geroje apylinkėje į pietus nuo 63-tos ir į vakarus nuo Pulaski. Visame name ir konstrukcijoje yra daug ekstra dalykų. Paimkite geriausius stalybų bargeną kainą. Skambinkite stebukladariui. Skambinkite MICHAELS dabar. Kalbame lietuviškai.
254-8500

APZICREKITE ŠI SEKMADIENI
NUO 12:00 IKI 5:00 VAL.
4 miegamųjų mūrinis modernus namas su garažu ir skiepu.
Tuoju galima užimti.
6435 So. ARTESIAN
436-7878

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Talisoni auto motorai, stabdiliai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Katnos nebrangios.
3518-84 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sv.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO LIETUVIO DRAUGAS IR BICIULIS